

Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien päivittäminen / Ohjaus- ja TVT -suunnitelmat

Hyvinvointilautakunta 21.06.2022 § 28
219/12.00.01.05/2022

Valmistelija Sivistysjohtaja-rehtori

Oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma

Oppilaanohjauksen järjestämisen pääperiaatteet sekä keskeisimmät tavoitteet ja sisällöt eri luokka-asteilla kuvataan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) sekä Opetushallituksen antamassa muutosmääräyksessä koskien perusopetuksen järjestäjän ohjaussuunnitelmaa sekä oppilaanohjausta (2021). Ohjaussuunnitelma täydentää opetussuunnitelmaa. Ohjaussuunnitelmassa on kuvattava oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus, jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt.

Käytännössä perusopetuksen ohjaussuunnitelma on ohjaustyötä tekevien työkalu. Se on tarkoitettu opinto-ohjaajien lisäksi muulle koulun henkilökunnalle, opetuksenjärjestäjälle sekä opiskeluholloille. Tavoitteena on selkeyttää ohjaustyön käytänteitä ja toimintamalleja sekä antaa tietoa ja tukea ohjaustyötä tekeville. Liitteenä oleva seudullinen ohjaussuunnitelma on tehty yhteistyössä Ilomantsin, Joensuun, Juuan, Kontiolahden, Liperin, Outokummun ja Polvijärven kuntien sekä Itä-Suomen yliopiston Rantakylän ja Tulliportin normaalikoulujen kanssa. Ohjaussuunnitelman valmisteluun ovat osallistuneet Ohjus-hankkeen koordinaattorin Heli Vatasen lisäksi seudun kuntien opinto-ohjaajista Jari Laukkanen, Fiia Söderholm, Saara Hartikainen, Pihla Kiiskinen, Aila Määttänen, Sirpa Uski, Janne Antikainen, Lisa Nyholm, Hanna Näättänen ja Mikko Varis. Ohjaussuunnitelmassa linjataan seudun oppilaanohjauksen suuntaviivat. Kunnat / koulut täsmentävät omia käytäntöjään koulukohtaisissa ohjaussuunnitelmissa.

Oppilas- ja opiskeluholto lakiin perustuen Joensuun seudun opetussuunnitelman lukuun 8 on lisätty seuraava teksti: ”Oppilas- ja opiskeluholto lain 3 § mukaan opiskeluhollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluholtoa on sekä perusopetuslaissa tarkoitettu oppilashuolto että lukiolaissa ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu opiskelijahuolto. Jatkossa seudullisessa opetussuunnitelmassa käytetään oppilashuollosta termiä opiskeluholto.”

Tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön suunnitelma

Hallituksen kärkihankkeen Uusi peruskoulu – ohjelmaan sekä Joensuun seudun esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmiin sisältyi tieto- ja viestintäteknologian osaamisen tavoitteet. Joensuun seudun kasvatuksen ja koulutuksen aiemmassa toimintaohjelmassa tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen oli yksi keskeinen kehittämiskohde. Tähän liittyen Joensuun seudulle laadittiin TVT-opetuskäytön suunnitelma.

Uudet lukutaidot -kehittämishjelma on osa opetus- ja kulttuuriministeriön laajempaa Oikeus oppia -kehittämishjelmaa (2020–2022). Sen

tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten medialukutaitoja, tieto- ja viestintäteknologista osaamista sekä ohjelmoinnin osaamista varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa. Seudun TVT-opetuskäytön suunnitelman päivitys tuli tämän kehittämisohjelman myötä ajankohtaiseksi. Suunnitelman päivittämistä ovat johtaneet seudun kuntien sivistys- ja hyvinvointijohtajat. Syksyllä 2022 perustettiin suunnitelman päivittämiseen työryhmä, johon kuuluivat luokanopettaja Jari Kukkonen (Kontiolahdi), luokanopettaja Ulla Pajarinen (Joensuu), aineenopettaja Joni Jääskeläinen (Outokumpu), digipedagogi Anna Lauttajärvi-Pietarinen/Irinja Silvennoinen (Liperi), pedagoginen ICT-ohjaaja Johanna Lakka (Joensuun Mediakeskus), luokanopettaja Mikko Tanskanen (Polvijärvi), aineenopettaja Anniina Lindholm (Heinävesi) ja seutukoordinaattori Anu-Helena Turtiainen. Joensuun Mediakeskuksen johtaja Mari Levyltä on saatu asiantuntija-apua suunnitelman päivittämiseen.

Aiempaa suunnitelmaa arvioitiin syksyllä 2021 kyselyillä, joka lähetettiin kaikkien seudun kuntien kolmannen, kuudennen ja kahdeksannen luokan oppilaille sekä kaikille opettajille että esihenkilöille. Suunnitelmaa on päivitetty kyselyn tulosten perusteella ja keskiössä on oppija, joka saa yhdenvertaiset ja riittävät valmiudet TVT:n käyttöön opinpolkunsa aikana sekä saa jatko-opiskelun kannalta tarvittavia monipuolisia digitaalisia opiskelutaitoja. Digitaalinen toimintakulttuuri on osa jokaisen kouluarkea. Se edistää ja tehostaa oppimista, tarjoaa uusia mahdollisuuksia tehdä oppijan oppimista ja osaamista näkyväksi, ja on luonteva osa jokapäiväistä työskentelyä sekä lähi- että etäopetuksessa. Tieto- ja viestintäteknologian välineitä hyödynnetään tarkoituksenmukaisesti ja kaikkia oppijoita osallistaen. Etäopetusta kehitetään vastaamaan tulevaisuuden tarpeisiin ja sitä hyödynnetään eri oppiaineiden opetuksessa silloin, kun se on tarpeellista ja edistää oppijoiden tasa-arvoisia oppimismahdollisuuksia. Oppimisessa hyödynnetään digitaalisia oppimisympäristöjä ja sitä tapahtuu kokonaisvaltaisesti oppiainerajoja ylittäen, myös luokkahuoneen ulkopuolella. Oppimisympäristöt tukevat yksilöllistä ja yhteisöllistä oppimista sekä oman osaamisen jakamista niin oppijoiden kuin opetushenkilöstönkin taholla. Opetushenkilöstöllä ja oppijoilla on käytössään pedagogiikkaa tukeva ajanmukainen teknologia ja tietoverkot. Ne mahdollistavat ja kehittävät koulun digitaalista toimintakulttuuria. Opettaja kykenee valitsemaan ja hallitsee tarkoituksenmukaisimmat pedagogiset ratkaisut digitaalisen teknologian hyödyntämiseksi opettamisessa ja osana oppimisprosesseja. Näiden tavoitteiden toteuttamiseksi opetushenkilöstön digiosaamista päivitetään jatkuvasti. Kunnissa opetuksen järjestäjä päättää, millä tavalla kouluissa TVT-osaamista arvioidaan. Yhteistyössä Mediakeskuksen kanssa valmistellaan seudun oppijoille, henkilöstölle ja rehtoreille seudullinen arviointikyselypohja lukuvuonna 2022–2023.

Seudun TVT-opetuskäytön suunnitelma (<https://www.thinglink.com/card/1560598989164773377>) on julkaistuna myös Joensuun seudun OPS 2016 Pedanet-sivuilla (<https://peda.net/opetussuunnitelma/ops2016>).

Esittelijä	Sivistysjohtaja-rehtori Leinonen Joonas
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää liittää ohjaussuunnitelman osaksi perusopetuksen opetussuunnitelmaa sekä tieto- ja viestintäteknologian opetuskäytön suunnitelman osaksi esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmaa 1.8.2022 alkaen.
Päätös	Hyväksyttiin.